ԹԻՒ 7771-15 13 ՆՈՅԵՄԲԵՐ 1911 ԿԻՐԱԿԻ

26 Novembre 1911 N: 7771-15

نومرو ۱۵ - ۷۷۷۲ ۱٤ تشرین ثانی ۱۳۲۷ پازار

ՉԷՋՈՔ

ԽՄԲԱԳՐԱՊԵՏ՝ Ե. ՕՏԵԱՆ

IMPREMERIE ARÉVELK FONDÉ EN 1883

ՏՆՕՐԷՆ
Ս. Գ. ՊՕՅԱՃԵԱՆ
Կ. ՊՕԼԻՍ - ԳԱԼԱԹԻԱ

چزوق
یومی وسیاسی غزته
مدیری س.ق. بویاجیان
درسعادت — غلطه
ابونه قیمتلری پوسته اجرتیله برابر ولایات
ایچون سنه‌لکی ۱۰۰ آلتی آیلغی ٥٤ غروشدر.

مطبعه
آره‌ولك
نسخه‌سی
۱۰ پاره
10 ՓԱՐԱ

TCHÉZOK

Journal arménien
DIRECTEUR
S. K. BOYADJIAN
CONS'PLE-GALA

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

	Տարեկան	Վեցամս.
Գաւառներու համար	100	54
Արտասահման »	35	20 ֆր.

پازار ایرتسندن ماعدا هرکون نشراولنور. مدیرمسئول وصاحب امتیاز ر. سقایان

ԾԱՆՐԱԿՇԻՌ ՑԱՅՑՆՈՒԹԻՒՆ ՄԸ

Լոնտոնեան մեծ օրաթերթը Թայմզ այս օրերս կարեւոր յայտնութիւններ կ'ընէ որոնք կը յուշեն բովանդակ Անգլիայի և ընդհանրապէս ամբողջ աշխարհի հանրային կարծիքը։

«Երբ վտանգը անցած է՛այն ատեն կարելի կ'ըլլայ անոր մեծութիւնը չափել, կ'ըսէ հին առած մը։

Թայմզի յայտնութիւնները այս առածը կ'արդարացնեն։ Կ'երեւայ թէ այս ամառ մաղ մնացեր է որ եւրոպական մեծ պատերազմ մը ծագի։ Այդ իրողութիւնը գերմանական խորհրդարանին մէջ հաստատուեցաւ նախարարապետին կողմէ. այժմ Անգլիա եւս նոյնը կը հաստատէ որոշ կերպով։

Անգլիայի պահպանողական ուրեխփոխան մը, հարիւրապետ Ֆապըր, առաջին անգամ երեւան հանեց այս բանը, քանի մը օր առաջ, բանախօսութիւն մը արտասանելով որ ամբողջ Անգլիոյ մէջ մեծ յուզում առաջ բերաւ։

Հարիւրապետ Ֆապըր յայտարարեց թէ ինք տեղեակ է որ Անգլիոյ նախարարներու խորհուրդին մէջ երկու անձեր որոշած էին ամէն գնով Ֆրանսայի օգնել. այդ անձերն են Լոյտ Ճորճ և նաւային նախարար Ուինսթըն Չըրչիլ։ Այս վերջինը առաջարանքով Զուլցիլիա էն բերել տուաւ նաւատորմի նախկին ընդհանուր հրամանատար Սըր Ճոն Ֆիշէրը և պատերազմական խորհուրդ մը կազմեց։ Անգլիական նաւատորմը, թէև այն ատեն երեք մասի բաժնուած, մին Անգլիոյ հարաւային կողմը, միւսը Իռլանդա և երրորդը Սկովտիոյ հիւսիսակողմը, կը պատրաստուէր ամէն պատահականութեանց։ Սակէ զատ կանոնաւոր բանակի վեց զօրաբաժին — գլխէ 150,000 հոգի—պատրաստ էին ցամաք ելլելու և դաշնակիցներու տը. բամադրութեան ներքեւ գրուելու։

Ո՛չ մէկ հերքում եկաւ ջրելու այս ծանր յայտարարութիւնները։ Ընդհակառակը՝ Թայմզ աւելի կը չեշտէ այդ իրողութիւնը։ Լոնտոնեան թերթը կ'ըսէ թէ երեք ժամանակներու կը բաժնէ այն խռովեալ վայրկեանները յորում պատերազմը պիտի ծագէր։ Առաջինն է այս տարուան յունիսի երրորդ շաբաթը, երկրորդը՝ օգոստոս. 18էն մինչեւ 23, վերջապէս վերջինը դէպի սեպտեմբերի կիսուն։

Թայմզ մասնաւորաբար կը պնդէ երկրորդ շրջանին, այսինքն օգոստոսի մասին։ Կը յիշեցնէ թէ օգոստոս 17ին էր որ յանկարծ ծագեցան Անգլիոյ երկաթուղիներու ընդհանուր գործադուլը։ Եւ եղական դիպուածով մը, ճիշդ օգոստոս 17ի իրիկունն էր որ Պերլինէն հեռագիր մը կը հասնէր, ծանուցանող թէ ֆրանսերգերմանական բանակցութիւնները տագնապալի փուլի մը մէջ մտած էին։

Արդէն հետեւեալ առտուն, 18 օգոստոս, նոր հեռագիր մը կը ծանուցանէր թէ բանակցութիւնները դադրած էին շատ մը շաբաթներու համար և թէ Գերմանիոյ արտաքին գործերու քարտուղարը յանկարծ վերսկսած էր Գ. Քամպոնի մօտ պահանջումներ ընել որոնք մէկ կողմ թողուած կ'ենթադրուէին։

Արդ՝ օգոստոս 19ին անգլիական գործադուլը, կառավարութեան և Բարլամէնթին կորովի ընթացքին չնորհիւ կը վերջանար և աշխատութիւնը կը վերսկսէր 20ին։ Այն ատեն հրաբքի մը պէս, օգոստոս 23ին հեռագիրներ հասան կրկին որոնք կը ծանուցանէին որ թէև բանակցութիւնները դադրած էին Գ. Քիսէրլէն վ.ախթերի և Գ. Քամպոնի միջև, սակայն Մարոքի խնդիրը աւելի նը. պաստաւոր կերպով կը դիտուէր։ Նոյնիսկ պայտօնական ձեւ ունեցող գերմանական լուրեր կ'ենթադրէին որ սեպտեմբերի մէջ բոլոր դժուարութիւնները պիտի կրնային հարթուիր։

«Այսպէս, կ'ըսէ Թայմզ, մարոքեան տագնապը, օգոստոս ամսուն, որոշապէս և գրեթէ օրը օրին կը զուգադիպի մեր երկաթուղիներու ներքին տագնապին հետ. առով սկսաւ և առով վերջացաւ։

Գալով երրորդ շրջանին որ 11 սեպտեմբերէն մինչեւ 20 կը տարածուի, Թայմզ կը հաստատէ որ, արտաքոյ կարգի միջոցներ ձեռք առնուած են անգլիական նաւատորմին և բանակին կողմէ։

Բէլ Մէլ Կազէթ թերթն ալ իր կողմէ կը հաստատէ այս իրողութիւնները և կը հաւաստէ թէ ֆրանսերգերմանական բանակցութեանց միջոցին, գերմանական նաւատորմը Քիլէն Նորվէկիա գացած միջոցին, չփման մէջ դրուեցաւ անգլիական թորփիլահալածներու հետ։ Այդ միջոցին, երկու անգլիական նաւաբաժին, գերման նաւատորմին անհունապէս զօրաւոր թընդանօթներով զինուած, Հիւսիսային ծովուն մէջ կը սպասէին։ Եթէ թշնամութիւնները սկսէին, անոնցմէ մին պիտի կեցնէր գերման նաւատորմը և միւսը զայն բնաջինջ պիտի ընէր։

Այսպէս ուրեմն, քանի մը ամիս առաջ, առանց գիտնալու մեծ վտանգ մը անցուց եւրոպական աշխարհը։

«ԱՐԵՒԵԼՔ»Ը ԿՈՒԶԵՆՔ

Տարիներէ մը որ տարիներով մեզ կարթած է իր հրապոյրներու ցանցին մէջ, իր ակնարկներով ամէն օր մեզ դիմած, իր ժպիտով մեզի զմայլանք առթած, իր դրոշին խռովքով մեզ գինովցուցած, մեր հոգիին մէջ իր կախարդանքն է հոսած, մեր գաղափարներուն տուած է իր կապարն ու մեզ առաջնորդած է ասպի մը պէս, կեանք-անապատի հորիզոնին վրայ ամէն արշալոյսի... — ահա ինչ որ եղած է մեզի համար Արեւելքը վերջին քառորդ դարու ընթացքին։ Ու յանկարծ, առտու մը, երբ երջանիկ երազներու ամուլ տեսիլքէն գինովցած, կը բանաս աչուընիդ ու Փսիչէի արձանիկէն հովանաւորուած հայելիին մէջ չես տեսներ ցոլանալը գեղուհիդ ժպտուն դէմքին...։ Թռչնիկը թռեր է՝ թափուր թողելով վանդակը, պատրանքի և անձկութեան մատնելով հոգիդ. կարդացած էք Սամ. Վերջին արարուածին երբ ժան կ'արթննայ ու կը զգայ դատարկութիւնը որ դինք կը պատէ, զուրկ իր ըզձանոյշէն... ահա ինչ որ զգայնք առտու մը երբ մեր Արեւելքին տեղ դատանք ժպտուն Լուսինը, յաջորդ օրը՝ դարեկ Լաբերը, օր մը ետք, անչահ Պայֆարը, դարձեալ անոր յաջորդող անտարբեր Զեզոքը, որոնք գամբիսնեան գունատոնութեամբ կ'երեւային արշալոյսի ցոլքերուն տակ։ Ի զո՛ւր անոնք կը շպարուէին մեւնոյն ծարիրով ու անգոյներով, ի զո՛ւր իրենց լոգիկը մեր անդրանիկ տարփուհին մարդարտէ շղարշներուն ձեւով կը հանգրիժէին... հապա անունին հմայքը, հապա այն քսան ընդ հինգ տարուան յիշատակները որոնք մեր հոգիին մէջ կ'արձագանգէին։ Ինչ իղձեր, ինչ յոյսեր, ինչ տրքնութիւններ զինք հացուցած էին մինչեւ մեր օրերը. ան մունետիկը եղած էր նոր գաղափարներուն, նոր դպացումներուն, նոր եռանդին որով ոգեւորուած էր ութսունական թուականներու երիտասարդութիւնը, այն սերունդը որուն արժանի յաջորդ չի հանդիսանար այսօրուանը։

Ինչպէս վէճ մը— Պատերազմական Մտանին կողմէ արձակուած—դադարման կը դասապարտէ այնքան երկար ժամանակ մեր ականջին հնչող անունը. պահ մը նոյնիսկ կարծեցինք թէ խսպառ խափանուած է Արեւելքը։ Բայց յանցանքը ինչ է այդ անունին, որ մեր մտքին մէջ կ'արթնցնէ լոյսի, յոյսի, զարթնումի, վերածնութեան գեղեցիկ գաղափարը, մեր ակնարկը կը յանկուցանէ դէպի ծայրագոյն հորիզոնը ուրկէ կը ծագի, ամէն առտու, քրքմագոյն լոյսը՝ տաքցնելով անջրպետը տիզերքին, փարատելով խաւարը մթնոլորտին, ինչպէս նոյնը ըրաւ իր քառորդ դարու կեանքին մէջ այդ սիրական թերթը՝ հայ մտքին ուսմիրալ ըլլալով։

Զէ՛, մենք Արեւելքը կ'ուզենք, այդ անունո՛վ մենք հրմուեցանք, անով լացինք, անով արբեցաք մեր սիրտը՝ խանդավառ հայրենիքի վերածնութեան յոյսով, ըղձակա՛ծ ազգային լուսաւորութեան տենչով ու ժողովուրդին բարօրութեան հաւատքով։ Ո՛վ և ինչ կրնայ մեկի մոռցնել զայն, և ինչո՞ւ։ Եւ քանի որ անոր խմբագրապետն ու վարիչը՝ իրենց վրայ ծանրացող մեղադրանքէն անմասն ու անմեղ կը հռչակուին նոյն այդ խ՛սա վճիռով, դադարումն ալ բնականօրէն կը դադրի արդար ըլլալէ ու մենք իրաւունք ունինք պահանջելու որ այս թերթը՝ իր քառորդ դարու գործունէութեամբ ծանօթ Արեւելք անունով նորէն վերապրի։

Մենք Արեւելքը կ'ուզենք։

Ս. ԴԱՒԹԵԱՆ

11 Նոյեմ. 1911

Ց. Դ.— Սահմանադրութեան հռչակումի առաջին օրերուն Ս. Փանոսեան երկք հատորով գեղեցիկ երգ մը յօրինած էր որուն յանկերգը կը վերջանար եղբայրութիւն, ա դատութիւն եւ Ազատութիւն մեզի գ'ուզեմ» բառերով։ Այդ երգին վրայ կ'աւելցնենք նոր տուն մը ալ՝ մեր այս օրուան պահանջքը արտայայտելու համար։

Ամբողջ քառորդ դարէ ի վեր անընդհատ, Մեր սիրական թերթը եղաւ Արեւելք
Մեզի տուաւ նոր գաղափար ու նոր խելք
Ցարատեւեց միշտ կորովով մ'անվերջաս,
Ան միշտ եղաւ գաղափարի նոր փարոս,
Քարոզեց մեզ Ճշմարիտը ու Բարին,
Ըզգուշացուց սարդանքներէն օտարին
Աղբիւրն եղաւ յոյսի լոյսի մշտահոս,
Պէտք չեն մեզի ուրիշ թերթեր ուրիշ զէնք
Արեւելքը մենք կ'ուզենք։

Ս.Դ.

Ծ. Խ.—Թերթիս Տճորեանին կողմէ երեկ իսկ եղած նոր դիմումին վրայ, կը յուսանք որ յաջորդ թիւը «Արեւելք» պիտի հրատարակուի։

نظر انسانیت عندنده

ایتالیا احتراصی

دنیایه کلن عموم انسانلر حر اولەرق یاشامق اوزره مساوی برحق ایله طوغوب برچوق رابطەلر ، اصول وقاعدەلر ایله بشریته داخل اولمق کبی برمجبوریت قارشوسنده بولنیورلر .

هرانسانك حاکمی اولان عقل وذکا وبرطاقم حرصی امللر محیطنك خارجنه چیقمغه امکان بولەرق، منافع وثروت نامیله‌صفت جلیل انسانیتی ترذیل ایدییور .

انسانلغك نه اولدیغنی ونه اولمق احتمالنی دوشونمکده اولان مدققلر بوکونکی آوروپانك افتخار ایتدیکی مدنیتی ، امور سیاسی ، اصول وقواعد معیشتی عصر حاضرك وجوده کتیرمش اولدیغی جدی بر ترقی جهتندن پیش تأمله آلەرق ، اودرجه شایان مدح وثنا کورمه مکده‌درلر .

مدنیت نامیله اجرا قلنان جعلی مراسمه انسان متمدن دیمکه عادتا اوتانیر .

« چالیشان انسانلر کاله ایرر » دستور قدیمی آوروپالیلرك علوم وفنونی ووضعیتلرینی مرتبهٔ کاله ایصال ایتمش ایسه‌ده نه‌چاره که بونکله برابر برطاقم احتراصات وتأمین منافع ضمننده ابنای جنسلرینی انکار ایتمك کبی دنائتلر دخی موجود بولنمقده‌در .

اوته‌دنبرو بوکون متمدن عنوانیله معروف اولان ملل واقوام دنیانك اقسام مختلفه‌سنده یشایان انسانلر اوزرینه اجرای تأثیر ایتمك کبی براصل پرورده ایتمکده درلرکه اشبو املی نظر اعتباره آلەرق ، انسان عصر حاضرك مدنی اولدیغنی تردد وشبهه ایله قبول ایتمك طریقنه سوق اولنور .

صحنهٔ عالمده یاشایان بتون انسانلر مساوی بر حق ایله طوغدقلری کبی اویله‌جه‌ده حسن امتزاج ایتملی‌درلر .

بوکونکی آوروپانك بتون نفوذ وقدرتی آسیا وآفریقاده وجهانك اقسام سائره‌سنده هرایشه‌قاریشمق ایسته‌دیکی بالطبع مالك بولندیغی قوت وثروتنه استناد ایتمکده‌در .

یوقاریده دیمش ایدك که عموم انسانلر حر اولەرق یشامق کبی مساوی برحق ایله دنیایه کلیور ، فقط بوکون آفریقا وآسیا قطعەلرینك بعض قسملرنده موجود اولان ابنای بشر ترقیدن، معارفدن صنعت وتجارتدن بوسبوتون محروم برحالده قالمش وآوروپالیلرك کیف مایشا اذواقه بازیچه اولدقلرینی مشاهده ایدەرك ، فضائل عقلیه‌نك بوبابده نه‌درجه‌مهم برروز اجرا ایتمکده اولدیغی درحال ذهنه تبادر ایدر .

انسانلرك پك بسیط بولنان حقایقنه لاقید برنظر عطف ایدن آوروپا سیاسیونی وقابینه‌لری ایتالیا اشقیالرینك آمال مکروهەلرینه روی مساعده ایدیشلری اونلرك دخی هنوز حقیقی جداً مدافعه ایتمەمك طرفداری بولندقلرینه دلالت ایتمزمی ؟

وسائط مدافعه‌دن بوسبوتون محروم بولنان بچاره قادینلری ، وچوجقلری دوغرایان ایتالیا جلادلرینه نصل اولوب‌ده اوروپا قابینه‌لری بر اوازهٔ شکایت رفع ایتمدی ؟

لکن حق قوته غالبدر فحواسنجه ایتالیالر مالك بولندقلری فیلو وارد ووساطتیله الآن برایش کوردمیوب ، طربلس غربیه‌دکی قوای عثمانیه بالتدریج عظیم مظفریتلر الده ایتمکده‌در.

صحنهٔ سیاست اوزرنده جریان ایدن شواحوالی اوزاقدن اوزاغه کوزه‌تمکده اولان سیاسیلر ایتالیا هجومنك بودرجه عقیم قالدیغنی کورەرك، متحیراولمغه باشلایوب عثمانلیلره طوغرو برحسیات توجهکارانه جریانی باشلادی .

قوجه براردو ایله‌طربلس غربه تعرضه قالقیشان ایتالیا حکومتی ، عثمانلی عسکری وعرب مجاهدلرینك مقاومت قهرمانانه‌سنه بیله طیانه‌مایوب ، جسیم هزیمتلر ایله رجعته مجبور اولدیغی هرکسجه معلومدر . بناءً علیه انسانیت حاضره‌نك آسایش وانتظامنی بی حضور ایده‌جك برماهیتده بولنان شو ایتالیا احتراصی دخی صوکنته قدر هیچ برموفقیت الده ایده‌مه‌جکدر .

چارشولی‌خان

مصطفی ناظم

(۱۹۲)

عبدالحمید وشریوو هولمس

اوچنجی قسم

سقوطه طوغرو

آلتنجی فصل

طوزاق

ضیا پاشا شوسوزلری سویله‌دکدن صوکره، کیتمك اوزره آیاغه قالقدی ایسه تفنکجی باشی مومی الیهی طوردیره‌رق :

— رجا ایدرم پاشام اوطوریکز ... سویله‌دیکمی یا سز یاکلش آکلادیکز ویاخود بن یاکلش سویله‌دم.

حقی‌بك اوقدر کیزلی برمحلده حبس ایدلمش درکه بن اویرك اسمنی بیلمکله برابر... کندیمی کویا برشیدن‌خبرم یوق‌کبی کوسترمك ایسته‌دم... آکلادیکزمی ؟ ... ایشته بن برآز اول بونی سزه بیلدیرمك ایستیور ایدم .

— دیمك که حقی‌بك نره‌ده حبس ایدلدیکنی بیلیورسکز !

— طبیعی بیلیرم !

— برآز اول تعریف ایتدیکم پروغرامك موقع اجرایه چیقماسنی مأمول ایدرمیسکز ؟

— البته مأمول ایدرم !

— کیزلیجه بکلەمك ایچون مساعد محللر وارمیدر ؟

— لازم اولدیغندن فضله ، فقط اوفرار تشبثنه نه وقت باشلایه‌جقلر ؟

— بوکیجه !

— اویله ایسه غائب ایده‌جك‌وقتمز یوقدر، همان حاضرلانملی‌یز .

— بن دخی بوجهتی شمدی ذات عالیلرینه عرض ایده‌جك ایدم .

— کله‌جك اولانلرك درت کشی اولدیغنی بیوریوردیکز .

— اوت ! اك چوغی آلتی کشی اولابیلیر.

— اویله ایسه براون بش یکرمی کشی اولور ایسه‌ك کافیدر .

— بنم ایچون بوقدر چوقدر زیرا نظر دقتی جلب ایده‌رك ، بتون حاضرلقلریمزك عقیم قالمسنی دوشونملیدر .

— پك اعلا ! اویله ایسه اون اون ایکی کشی اوله‌لم ؟

— اوت ! بویله‌جه چوق ایو اولور، پاشام شمدی لطفاً حقی بکك نره‌ده اولدیغنی سویلر - میسکز ؟

— بورادن برپچق ساعت قدر سورر .

— هانکی طرفده‌در ؟

— آناطولی یقاسنده :

— تنها بریرده‌میدر :

— اوت !

— اویله ایسه ایش قولایلاشیر .

— اشبو پروغرامزك موقع اجرایه‌چیقمسی ایچون ظن ایدرسه‌م حقی بکك بولنمش اولدیغی بر پك مساعد تنها برمحلدر .

صیا پاشا مخاطبنه توجیه خطاب ایده‌رك :

— همان ایشه باشلاملی‌یز. سز بالطبع صادق کیمسه‌لریکزدن اون ویاخود اون ایکی کشی قدر انتخاب ایده‌رك، حقی‌بکك بولندیغی یرك اطرافنه یرلشدیررسکز وبزده شو حاضرلقلری کوزدن کچیرمك اوزره اوراده بولنورز . یاپه‌جغمز شو ایشلرك غایتله کیزلی اولمسی ایچون فوق‌العاده دقت اولنمه‌سنی تکراراً درمیان ایدییورم چونکه دشمنلریمز کوچوك برشبهه ایده‌جك اولورلرایسه حقی‌بکی فرار ایتدیرمك اوزره تشبثلرینی تأخیر ایدرلر وبزده شو فرصتی الدن قاچیررز .

طاهر پاشا برآن تأمل ایتدکدن صوکره ، کنج یاوره جواباً :

— پاشام ذات عالیلری بندن دخی کنج مهارتلی وچوق ذکی اولدیغندن واقع اولاجق حاضرلقلری لطفاً درعهده ایدیکز لازم اولان اون ایکی کشی‌یی بن بزم تفنکجیلردن تعیین ایدرم .

کنج یاور طاهر پاشایه جواباً :

— پك اعلا! اشبو تکلیفکزی مع‌المنونیه قبول ایدرم ... یالکز حاضرلقلری باشلامادن اول بزمله برابر کله‌جك آدملری نره‌یه یرلشدیره جکمزی تعیین ایتمك اوزره حقی بکك بولندیغی تنها محلی اطرافلیجه کوزدن کچیرمك ایسترم .

طاهر پاشا کنج یاوره خطاباً :

— حقکز واردر ! اولجه کیدوب محل مذکوری بردفعه تدقیق ایتملی‌یز .

ضیا پاشانك کوزلری مسرتله پارلامغه باشلادی ایسه‌ده داخلاً حس ایتمش اولدیغنی سونجی کوسترمه‌مك ایچون لاقید برطور ایله :

— بن اوامریکزه منتظرم نصل ایسترایسه‌کز اویله یاپالم .

— اوت ! اوت! شمدی بکقوزه کیده‌رك حقی‌بکك نره‌ده‌حبس ایدلدیکنی سزه کوسترم... فقط بیلدیزدن آیرلمه‌دن اول شوکتمآب افندمزه برکره کورنمه‌لیم زیرا بکا هروقت احتیاجی واردر .

— مادام که اویله درین یازیخانه‌مده سز حاضر اولوب کلنه قدر بکله‌رم .

کنج یاور شوسوزلر اوزرینه طاهر پاشایه تواضعکارانه برسلام ویره‌رك طیشاری چیقوب سریع خطوه‌لر ایله دائرهٔ مخصوصه‌سنه کیتدی .

اوراده البسه‌سندن برخدمتجی اولدیغی آکلاشیلان برکنج ضیا پاشایی بکله‌یوردی ، یاور قولاغنه برقاچ سوز سویله‌یه‌رك ، بکله‌مکده اولان کنجی یوله قویدی ، وکندیسی‌ده بر قولتوقلی صندالیه‌ده اوطوروب برسیغاره یاقه‌رق، ذهناً :

— بوآنه قدرایشمز فوق‌العاده برموفقیتله ایلروله‌دی وشاید بویله‌جه دوام ایده‌جك اولور ایسه . . . تماماً موفق اوله‌جغمزی مأمول ایدرم . اولوقت هم ئولوم تهدیدلرندن هم ده عذاب وجدانیمدن قورتولورم زیرا ایقاع ایتدیکم مضرتك قسم اعظمنی بویله‌جه تلافی ایدییورم...

یالکز دوستلرم وبرمش اولدیغم معلوماتدن وقتیله مستفید اوله‌بیلسه‌لر نه ایی اولور ...

(مابعدی صالی صباح)

استخراجاً طبعی ممنوعدر

دنیانك اك صاغلام لاستیکلری آمریقان هوود لاستیکلریدر،سلطان حامنده خیری اقبال‌قیوتجی قرداشلرك بیوك خفافیه مغازه‌سنده صاتیلیور.

ԱՄՍԱԿԱԼ ՀԱՅՏԱՅԻՆ ԳԻՐՔԵՐԻ ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԳՐԱԴԱՐԱՆ

ԳՐԱԴԱՐԱՆԻ ՆՈՐ ՇԵՆՔԸ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՎԵՀԵՐ

Ֆ. ՊԱՊՈՅԱՆ

Ի ՊԱՏՄՈՒԹՅՈՒՆ

Մարդիկ ինչպես են ասում՝ ինչպես ասում է ասողը, ասողի ինչպիսի ասելիքը ասելիս ասելիքի ասելիքը ասելիքի ասելիքի ասելիքի

ԽՈՐՀՐԴԱՐԱՆԱԿԱՆ ՔՐՈՆԻԿ

(Դ. ՏԱՐԻ) (ԵՐԻՍ՝ 20)

ԱՂՍՈՒԿՆԵՐ ԶԷՍԹՐԻ ԾՐԱԳՐԻՆ ՇՈՒՐՋ

Գ. ՓԱՍՏՐՄԱՃԵԱՆ ԿԸ ԽՕՍԻ

ԶԱՐԳԱՑԱԾ, ԽՍԱՏ ՓԱՇԱՅԻ ԵՒ ԽԱՐԲԵՐԴԻ ԱՍԼԱՄ ՊԷՅԻ ԴԷՄ

— «ԷՆԴՐՑԱ ՐԷՅԻԶԻ ՍԷՆՏԷ՝...»

Օսմ. Երեսփ. Ժողովը երէկ նիստ գումարեց ժամը 10.40ին, կը նախագահէր Անմէտ Բիզա պէյ։

Տրամի երեսփոխան Իսաաք փաշայի հարցապնդման թագրիրը մերժուեցաւ և ղրկուեցաւ Առաջին Մասնաճիւղին։

Ժողովը անցաւ Զէսթրի ծրագրին։

Պ. Հալաճեան.— Նախարարին առաջարկը գլխովին հակառակ է պայմանագրութեան։ Այսօր պայմանագրութիւն մը ունինք, որ գործադիր իշխանութեան կողմէ ստորագրուած է հոս։ Մենք վիճաբանած ու դատի՛ն ընդունած է և հետեւաբար նախարարը ոչ թէ՝ հակառակ խօսիլ պայմանագրին, այլ պաշտպանելու է. եթէ ոչ ինչո՞ւ հոս ղրկեցին. իրենք պէտք է որ ստանձնէին պատասխանատուութիւնը. գործադիր իշխանութիւնը հոս միայն կը պաշտպանէ և ոչ թէ՝ իր կողմէ եկած բանի մը հակառակ կը խօսի։

Խուլուսի պէյ (նախարար).— Ես ըսի թէ երբ Զէսթրը երկու տարի վերջ ընդունի և նոր պայմաններ առաջարկէ, մենք ալ իրաւունք ունենանք մերժելու կամ ընդունելու. իմ ըսածս աս էր։ Արդէն Զէսթրը սկզբունքով ընդունած է մեզի գումար մը տալ երբ չկարենայ չնել. իսկ եթէ ստանձնէ այդ գործը, այն ատեն մենք իրաւունք ունենանք մեր ուզածին պէս չարժելու։ Իմ կարծիքս ինչ որ է նախարարաց Խորհուրդին մէջ, հոս ալ նոյնն է, ես երբէք փոխուած չեմ։ Հիմա ձեռքերնիդ խղճերնուդ վրայ դրէք և ըստ այնմ առէք քուէիդ. եթէ իմ առաջարկս ընդունուի, լա՛ւ, եթէ ոչ այն ատեն, ըսէք պատասխանատուութիւնը դուք կը ստանձնէք և ես չկարենալով ստորագրել ասանկ պայմանագրութիւն մը կը քաշուիմ պաշտօնէս և ստորագրող նախարար մը կը բերէք։

Նենիպ Տրակա.— Ես ալ Հալաճեան էֆ.ի նման կ'առաջարկեմ որ նախ այս խնդրին սկզբունքը քուէի դրուի, որովհետեւ Խուլուսի պէյի այսօրուան ըրածը որագրութիւն մըն է և արդէն դոյութիւն ունեցող պայմանագրութիւնը կը ջնջէ. երբ մենք յօդուած առ յօդուած քննած և ընդունած ենք արդէն։

Խուլուսի պէյ.— Եթէ այս ծրագիրը դաւիճնալ վերադարձնէք ես իմ կարծիքս երբէք չպիտի փոխեմ...

Վարդգես.— Այն ատեն քաշուեցէք, ինչ կը վախցնէք Ժողովը և վստահութեան խնդիր կը յարուցանէք։

Գ. Զօհրապ.— Հալաճեան էֆ. վիճաբանութեան կերպին համար առաջարկ մը ըրաւ. խնդիրը ձեւին կը վերաբերի։ Հալաճեան էֆ. կրնար ըսել որ նախարար մը պէտք է միայն պաշտպանէ պայմանագրութիւն մը, որ ընդունած է արդէն Հալաճեան էֆ. իրաւունք չունի երբ կ'ըսէ թէ՝ նախ ճշդենք թէ պայմանագրութիւնը դոյութիւն ունի՞ թէ ոչ և անկիւ քուէի դնել կ'առաջարկէ. մենք այս մասին մեր կարծիքները պիտի յայտնենք, ասանկ կարեւոր խնդիր մը երբեւէք չունիք աճապարանք անելու։

Խարբերդի հուսկաւոր Ասլամ պէյը, որ ծանօթ է հայերուն, սկսաւ աղմկել...

Զօհրապ.— Ամենէն աւելի խօսքը ձեզի է որ ուզուիմ, Ասլամ պէյ. գո՛ւբ իրենց Խարբերդի երեսփոխան ի՛նչ խշմով հակառակ կը վարուիք ծրագրի մը որ ձեր նահանգէն պիտի անցնի (ազմուկ. մեծ)։

Ասլամ.— Սա՛ւս եղիր. սա՛ւս. Կոս նախ երկրին շահը կը մտածեմ։ (Աղմուկներ)

Զօհրապ.— Դո՛ւն տեղդ նստէ ի՞նչ է պատճառը որ այսքան օգտակար պայմանագրութեան մը դէմ կը չարժիս...

Ասլամ.— Ձեզի պէս ես անձնական շահ չեմ հետապնդեր... (աղմուկներ)։ Ի՞նչու այսքան իրար կանցնինք.

Զօհրապ — Այս ժողովն էր որ որոշեց այս տարեշրջանին անպատճառ ընդունիլ այս ծրագիրը...

Վարդգես (որ բեմին մօտ նստած էր յանկարծ ոտքի ելլելով և խօսքը Խարբերդի եսեսփոխանին ուղղելով).—Սա՛ւս եղիր հեզբյա rեյիզի, միւքեկալիպ սեՙն sk...

Աղմուկն ու ժխորը իր ծայրագոյն աստիճանին հասաւ. Ասլամ պէյ ոտքի ելելով

— Էշզրյան ալ դուն ես, միւքեկալիպեն ալ՝...

Վարդգէս ոտքի ելաւ և դէպի Ասլամ պէյ յառաջանալ ուզեց. այս միջոցին Տրամի երեսփոխան ալգանցի Իսաաք փաշա, Վարդգէսի վրայ քալեց. այս վերջինը ինքզինքէն եկած կուսնի հարուածով մը մէկ կողմ հրեց ալգանցի երեսփոխանը։

Վերջապէս երեսփոխաններ հասան և զատեցին իրարմէ երկու երեսփոխանները և ժողովը հանդարտած շարունակեց իր վիճաբանութիւնը։

Նենիպ Տրակա.— Այս խնդիրը ո՛չ հանքերու, ոչ այս և ոչ ալ այն է. այլ կարգ մը արտաքին ազդեցութիւններու խնդիր է. եթէ գաղտնիք մը կայ թող կառավարութիւնը բացատրակապէս ըսէ. նոյնիսկ եթէ կ'ուզէ զոնփակ նիստ մը գումարենք և հասկ'անք բուն խնդիրը. կ'երեւի Անատոլիի մէջ, Ռուսիա և Գերմանիա իրենք չենկ կ'ուզեն երկաթուղիները և չեն փափաքիր որ երրորդ տէրութիւն մը ոտ բնաւ քաղաքական ոեէ նպատակ չունի բացի տնտեսականէն. և որ ընկերութիւնն է որ այս ամէնէն վերջ պիտի գայ և երկաթուղի չենել պիտի ուզէ երկրին մէջ։

Գարեգին Փասաճանեան (որ առաջին անգամ ըլլալով բեմ կը բարձրանար, ձեւընտասորէն խօսեցաւ այս երկաթուղային հարցի մասին՝ ըստ բաւականին ահուն թուրքերէնով մը).— Այս ժողովին մէջ հոս առաջին անգամն է որ խօսք կ'առնեմ։ Ինչպէս յայտնի է թուրքերէնի մէջ այնքան վարժ չեմ և հետեւաբար այսօր ալ չպիտի կարենամ ինքզինքս բացատրել այնպէս ինչպէս կը փափաքիմ։ Եւ սակայն այս գործը այնքան կարեւոր է ու այնքան շատ տարվիռաներ կան մէջը, որ կ'ուզեմ միասին խօսիլ այդ ամէնուն մասին։ Նախարար Խուլուսի պէյի առաջարկը, պայմանագրութիւնը յանձնաժողովին ղրկելու, անգործադրելի անտրամաբանական և ապօրինի է։ Նախ անգործադրելի է անոր համար որ կառավարութիւնը ինչպէ՞ս հակակռի պիտի ենթարկէ հանքերու հետազօտութեան համար եղած ծախքերը։ Երկու միլիոն կը ծախսէ և 25 միլիոն ցոյց կուտայ։ Ընկերութիւնը հանքի մը քննութեանը համար կրնայ մասնագէտ մը բերել և մէկ ամսուան համար 20,000 ոսկի վճարել առոր կառավարութիւնը կրնայ առարկութիւն ընել։ Ենթադրենք որ հարուստ հանքեր գտնուին. կառավարութիւնը համամասական տուրքէն զատ ուրիշ բան պահանջելու իրաւունք ունի՞ թէ ոչ. և արդէն չէ՞ որ ընկերութիւնը պիտի վճարէ այդ տուրքը։ Խուլուսի պէյի նպատակն է ջուրը ձգել այս ծրագիրը։ Պիտի բաց ատրեմ թէ երեք տարիէ ի վեր այս խնդիրը ինչքան զբաղեցուցած է նախարարութեան պաշտօնեաներէն ոմանք։ Ասկէ երեք տարի առաջ երբ դեռ ոչ Կ.ասկո, ոչ Զէսթրը և ոչ ալ Շէֆիքը կար, ես էի որ այս ծրագիրը յղացայ։ Այդ տարին նախարարը ծրագիր մը ներկայացուցած էր 7500 քիլոմէթր երկաթուղիի չինութեան համար։ Հաշուեցի որ 125 միլիոն ոսկի պիտի տանք անոնց չինութեան համար։ Ու նիւթական միջոցներէ զուրկ ըլլալով երբէք պիտի չկարենային երկաթուղի ունենալ։ Տեղեկագիր մը տուի, առաջարկելով որ չենուելիք գծին երկու կողմը որոշ մասի մը վրայ գտնուող հանքերուն մենաշնորհը տրուի քիլոմէթրական երաշխաւորութեան դեմ։ Հանրօգուտ չենութեանց նախարարութիւնը հաւանեցաւ առաջարկիս՝ թէև առանց վստահ ըլլալու որ ոեէ ընկերութիւն պիտի գտնուի այդ պայմանով երկաթուղի չենելու համար։ Նախարարութիւնը հաւանեցաւ նաև ոչարի յաւելուածական մասերը ձգելու մենաշնորհի տեղ։ Ատկէ ետք էր որ ես դիմեցի Պ. Կասբոյի զոր հիմա ի վեր կը ճանչնայիս։ Անկէ ետք եղած դիմումները ծանօթ են ձեզի։ Այդ նախարարութեան պաշտօնեաները ոմանք ամէն ջանք թափեցին այս ծրագիրը ձախողեցնելու համար։ Մասնաւորապէս Սէրվիչէն էֆ., օրէնսգէտ խորհրդականը ամէն կերպով աշխատեցաւ, պնդելով թէ առանց քիլոմէթրական երաշխաւորութեան երկաթուղի չի կրնար չենուիլ այս երկրին մէջ։ Ես և Խուլուսի պէյ—այն ատեն միւսթէշար—հաղիւ կրցանք համոզել կասքոն որ չը հեռանայ, որովհետեւ բաւական տարօրինակ ամիրիկացի մը էր ու յարուցուցած դժուարութիւններէն յուսահատած մեկնիլ կ'ուզէր։ Յետոյ զնդապետ Շէֆիքը և Զէսթրը դիմումներ կատարեցին, որոնք օրերով ձգձգուեցան։

Բանախօսը պարզելով այս ամէնը, ըսաւ թէ՝ ինչպէս Զէսթրի ծրագիրը ներկայացուցեաւ Խորհրդարանին և ինչպէս երկաթուղիներու սնօրէն Մուխթար պէյ անկէ ետք օրերով չհեռացաւ Խորհրդարանի դրացնցքներէն համոզելու համար երեսփոխանները, որպէս զի լաւ գիծի փոխարէն Զէսթրի տրուելիք 5 միլիոն ոսկիով 500 քիլոմէթր երկաթուղի չենուի կառավարութեան կողմէ Խարբերդ-Տիարպէքր-Մարթինեայի միջեւ, իսկ քիւրտաթանի ամէնէն վայրի մասերուն համար երկաթուղիի պէտք չկար։ Այս հարցումը ուղղեցի Խուլուսի պէյի, որ կմկմաց, չկրնացաւ պատասխանել, որովհետեւ Բոյտամի տեսակցութիւնը կար մէջտեղը և նախարարը կուզէր այս գիծերը տալ գերմանացիներուն։ (Ծափեր)

Խուլուսի պէյ առաջարկեց որ այս խնդիրը Պայրամէ ետքի յետաձգուի, քանի որ սահմանուած է ներկայ գանուիլ Ներակոյտի նիստին։

Նախագահը կէս օրուան դադար տուաւ։

Կէս օրուան դադարէն վերջ ժողովը վիճաբանեցաւ զինուորագրութեան օրէնքի մասին։

ԼՈՅՍ ՏԵՍԱԻ

ԺԱՄԱՆԱԿԱԿԻՑ Հայ Վիճակագրութեան ԱՄԲՆԷՆ ՇԱՀԵԿԱՆ ԴԻՎՈՒՆ ԴՈՐՆՈՅԸ

ԱՊՈՏԻԼ ՀԱՄԻՏ

ԵՒ

ՇԷՐԼՕՔ ՀՈԼՄՍ

ՊԱՏՄԱԿԱՆ ՎԷՊԻՆ Ռ. ՀԱՏՈՐԸ

ՀԵՂԻՆԱԿ

ԵՐՈՒԱՆԴ ՕՏԵԱՆ

Կը վաճառուի բոլոր գրավաճառներուն, ծանօթ ծխավաճառներուն և լրագրավաճառներուն քով։ Գին՝ 6 ղրշ.։

Երրորդ և վերջին հատորը Մամուլի յանձնուած է։

ԱԶԳԱՅԻՆ ԿԵԱՆՔԸ

ՆՈՐ ՍՊԱՆՆՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

Աղթամարի կաթողիկոսական փոխանորդը կը հեռագրէ թէ անցեալ ամիս Սղրուերան վրայ Մոկացի Սեդրաք և իր քիւրտ ընկերը վայրենաբար սպանուած են։ Եւ Կարկար գիւղի մէջ երեք հայ ճամբորդներ ալ կողոպտուեր են։

ՈՒՍՈՒՑԻՉՆԵՐՈՒ ԶԻՆՈՒՈՐԱԳՐՈՒԹԻՒՆԸ

Ուսուցիչներու զինուորագրութեան առթիւ Դատական Նախարարութեան կողմէ յատուկ գրով մը կը ծանուցուի Պարբերաբարեի թէ զինուորագրուած տարիքի մէջ գտնուող բոլոր ուսուցիչներուն ցանկը պատրաստելով դաւառներու մէջ՝ տեղական կրթական տեսչութեան, իսկ Պոլսոյ մէջ՝ կրթական Նախարարութեան պէտք է յանձնել։ Վեց ամսուան յետաձգումի խնդիրն ալ արդէն ընդունուած է Պատերազմական Նախարարութենէն։

ՎԵՐՋԻՆ ԺԱՄ

ԻՏԱԼԻԱ ԱՐՇԻՊԵԼԱԳՈՍԻ ՄԷՋ

Բ. Դուռը ոեէ պատճառական տեղեկութիւն չէ ստացած թէ իտալական մարտանաւերը Տարտանէլ եկած ըլլան։ Սակայն կը հաւատուի թէ իտալական երկու մարտանաւեր տեսնուած են Բրէվէզայի ջուրերուն մէջ։ Կը հաւատուի թէ իտալական նաւատորմիղը երկուշաբթի օր նաւային գործողութեան պիտի ձեռնարկէ և Տարտանէլը պիտի պաշարէ։ Շոգենաւային ընկերութիւնները հրահանգ ստացած են չոգենաւերը ճամբայ չհանելու Պոլսէն։ Երէկ առտու չոգենաւային ընկերութեանց դիմող ճամբորդներ մերժուեցան։

*** Պատերազմական և ծովային նախարարները երէկ իրիկուն Համիտիէ յաձուարով Տարտանէլ ուղեւորեցան, տեղւոյն ամրութիւնները քննելու համար։

*** Անգլիոյ թագաւորին Հնդկաստան այցելութեան առթիւ տեղւոյն իսլամները աղերսագրով մը թագաւորէն պիտի խնդրեն որ իտալական վայրագութեանց վերջ արուի։

ՊՈԼՍՈՅ ԵՐԵՍՓՈԽԱՆԸ

«Ազատութեան և Հաւասարութեան» կուսակցութիւնը Պոլսոյ երեսփոխանութեան թեկնացու ընտրեց Ագիմտարի խմբագիր Թահիր Խարբտարին էֆ.ն։

*** Սիալ է թէ Դարասի երեսփոխան Մէհմէտ էֆ. և Պրուսայի երեսփոխան Հոճա Ֆէվզի էֆ հրաժարած ըլլան Իթթիհատէն։

Օ Մ. ՊԱՏՈՒԻՐԱԿՈՒԹԻՒՆԸ

Լիվատիայէն դարձած օսմ. պատուիրակութեան Նախագահ Մահմուտ Մուխթար փաշա երէկ կայս. պալատ երթալով Սուլթանին մատոյց Զարին ինքնագիր նամակը։

ՎԱՐԶՈՒ

Օրթաքէոյ, գեղատեսիլ դիրքի մը վրայ կառուցուած ընդարձակ տան մը մէջ վարձու կը տրուին մէկ կամ երկու հանգստաւէտ սենեակ։ Առողջարար օդ և ծովահայեաց տեսարան։ Դիմել Աբեւելքի խմբագրութեան։

ՏՕՔԹ. ՄԻԽԱԼԱՔՕԲՈՒԼՈՅԻ

ԲՕԼԻՔԼԻՆԻՔԸ

ԶՂԱՅԻՆ ԵՒ ՄՏԱՅԻՆ ՀԻՒԱՆԴՈՒԹԵԱՆ ՀԱՄԱՐ

ԹԷԲԷ-ՊԱՇԸ, Ա.ՆԻԼ. ԴԵՍՊԱՆԱՏԱՆ ԴՐՄԱՑ

ԲԱԹԹԷԼԼԻ ԱԲԱՐԹԷՄԱՆ, ԹԻՒ 42

ՆՈՐ ԳՈՐԾԻՆԵՐՈՒ ԶԵՏԵՂՈՒՄ

ՆՈՐ ՄՕՏԵԼ Ռ. ՃԱՌԱԳԱՅԹՆԵՐՈՒ

Ռէօմիկէնեան ճառագայթներով ախտաճանաչութիւն, ճառագայթադրութիւն, ճառագայթաբուժութիւն, եկեկարական զօրաւոր հոսանքով լոգանք, սոլէնօիտ տ'Արսոնվալ, եկեկարական ամէն կարգի հոսանքներ՝ սթաթիք, ֆարատիք, կալվանիք, սինիւսօիտալ, եկեկտրամագնիսական և ն.։ Նոյնպէս լոգանքներ սթաթիք, տօքթ. Շնէի չորս ըլլիներով, չոր օդով, եկեկտրական թրթռուն մասաժ՝ չփումով։ Դարձնական և ներգործական մեքենաբուժութեան ամէն կարգի կիրառութիւնները։ 7—12

ՕԼԻՕՆ

333—40 ԲԵՐ ՄԵԾ ՓՈՂՈՑ 336—40

Կը փութանք մեր յարգոյ յաճախորդներուն ծանուցանելու թէ ձմրան եղանակի բոլոր նորաձեւ ապրանքները հասած են արդէն։ Այս ձմրան ամէնէն յարգի նորաձեւութիւնը թաւիշն է։ Ոչ մէկ վաճառատուն կրնայ թաւիշներու այնքան զանազանութիւն ընծայել որքան Օ Լիօն վաճառատունը իր նպաստաւոր գիներով։ Նոյնպէս կը ծախուին կիներու քոսթիւմներ թաւիշէ և տրաք, թաւշեայ մանթօներ, Լիօնի ամէնէն ընտիր մետաքսեղէնները, թաւշապատ բրդեղէններ և առապը ֆաս՝ վերջին նորաձեւութեամբ ու բոլոր նորաձեւ կարնիթիւրներ Շրջազգեստներու և Մանթօներու համար։ 24—12

ԱՇԽԱՐՀԱՀՌՉԱԿ ՊԷԼԱՐ ԺԱՄԱՑՈՅՑՆԵՐ

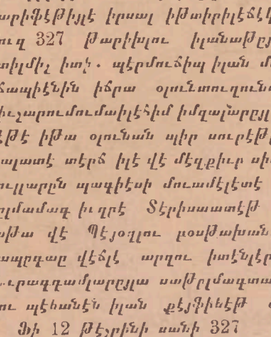

ՄԻԱԿ ՆԵՐԿԱՅՑՈՒՑԻՉ

ԱՄԲՈՂՋ ԹՈՒՐՔԻՈՅ ՀԱՄԱՐ

Ե. Ս. ՀՈՒՐՄՈՒԶԻԱՏԻ ԵՒ ԸՆԿ.

ՊՈԼԻՍ, ՀԱՎՈՒԶԼՈՒ ԽԱՆ,

ԱՌՍՕՆԻ ՅԱՐԿ. ԹԻՒ 8-10-11

Սոյն վաճառատան մէջ կը ծախուին մեծաքանակ զսնատեղէններ, ժամացոյցներ եւ մեծաղէ առարկաներ։ 10—78

ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ ՌՈՒՄԻԼԻ

Մահմուտ փաշա, Բէյօղլը մզկիթին կից, իլիսաբ պանքային դէմ թիւ 25։

Սոյն վաճառատան մէջ կը ծախուին ամէն տեսակ ժամացոյցներ, Շղթաներ, Գոհարեղէններ և Արծաթեղէններ, Նուագարաններ, Եկեկտրական ամէն տեսակ գործիներ, Թէլեֆոն, Սեղանի սպասներ, եւայլն։ Թէ մեծաքանակ թէ փոքրաքանակ կը ծախուին։

ԻԼԱՆ

Բամբիկի չերեֆվուզու պուլան սէհամը բասիրանի միւլասէպիլիկ խաթրի սէհամը բասիրանի վէ Սէլանիք վէ Մանաստիր վէ Բրիվիշնա վէ Իսքիւպ իպարէլերիդէ իւզերլերինէ սիւրարտ եաբըլան վէ միւտատէթը մա իւմէ իչիւն մանալ մէզքիւրէ բօսթա մուամէլաթրնտա գո լանրլուպ անտէն սօնրասա մուամէլէտէ գուլլանըլմամագ իւզրէ Տէրիսաատէթ վէ Կալաթա վէ Պէյօղլու բօսթա չիւղէլերինտէ արդու իսէնլէրէ գրեէմը մուրգամարբլա սաթըլմագտա պուլունան միւխթէլիֆ էլեէնաս վէ մանտուտ վէ իւլատէա էսկի բօսթա բուլլարընդն սիւրարտ՝ գալըպլարընդն Տիւն Ումամիյէ թամղա պաշ միւտիրի վէ թէլէկրաֆ վէ բօսթա վէ թէլէֆոն նէղարէթի մուտսէպէ վէ բօսթա վէ Տէրիսաատէթ վէ թէլէկրաֆ պաշ միւտիրլիրինէն միւրէքքէպ պէրհէյթ մարիֆէթիյէ իրսալ իթթիրիւճիկի 5 թէմուզ 327 թարիխու իլանթբլա նէշր իտիմլ իտի։ պէրմուճիպ իլան մուամէլէի իճապիէնին իճրա օլունուղունա տաիր միւշարուամամիլէհիմ իմզալարբլա նէղարէթէ իթա օլունան պիր սուրէթի այնէն պալատ տէրճ իլէ վէ մէզքիւր սիւրարտլը բուլլարընդն պագիէսի մուամէլէտէ գուլլանըլմամագ իւզրէ Տէրիսաատէթ վէ Կալաթա վէ Պէյօղլու բօսթահանէլէրինտէ սապրգաը վէճիլ արդու իսէնլէրէ էգբեէմը մուրագդարբլա սաթըլմագտա օլունուղու պէհանէն իլան քէյֆիեէթ օլունուր։ Ֆի 12 թէշրին սանի 327

ՀԱԼԱՐԻՇԹ ՆՈՅԱԿԱՆՈՅԸ

ՆՈՐ ՆԱՄԱԿԱՏԱՆ ԴՐՄԱՑ, ԹԻՒ 19

ԷՊՈՒ ԱՂԱՁԱՏԷ ԷՏԻՊ ԷՐԶՐՈՒՄԻ

ԱՄԲՆԱԼԷՆՏԻՐ ՆԱՐԱՊ

Այս անգամ Եւրոպայէն բերել տուած է ամէնէն ընտիր կարգները։ Նոյնպէս այդ վաճառատան մէջ կը ծախուին Տրապիզոնի, Հալէպի, սիպէրիական, Դանուբի անխարդախ իւղերը և առանձին նպարեղէնի վերաբերեալ ամէն տեսակ ընտիր ուտեստեղէններ։ Հանրութիւնն կը խնդրուի անգամ մը այցելել սոյն վաճառատունը։ 48—51

Տօքթ. ՄԻՄԻՏԵԱՆ

(ԱԿՍՅԵԱԼ ՓԱՏՈՒԱՅԻ ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆԷՆ)

Աչքի, ականջի, քթի և կոկորդի։

Մասնագէտ Ֆրանս. Սէն-Պէնուա հիւանդանոցի։ Ակնաբոյժ Ազգաստանի։

Հիւանդ կ'ընդունի ամէն օր 9—12 և 1—4 (Ք. Ե.) իր դարմանատունը՝ Բերա, Կալաթա-Սէրայ, Նախկին քիւնիք Տօքթ. Եմմէրեանի։

Աղքատները ձրիաբար կը դարմանէ ամէն օր մինչև կէսօր իր դարմանատունը 62

Տօքթ. ՍԷՐԹԼԵԱՆ

ԱԶՔԻ ՀԻՒԱՆԴՈՒԹԻՒՆՆԵՐՈՒՆ ՄԱՍՆԱԳԷՏ

ԲՈՒԲԻԶԻ ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆԷՆ

ԱԿՆԱԲՈՅԺ ԱԶԳ. ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑԻ

Բերա, Մեծ փողոց, թիւ 169, Տէլլա Սուսա դեղատանին վրայ։ Հիւանդ կ'ընդունի ամէն օր կէս օրէն յետոյ, ժամը 2-5 (Ք. Ե.)։ Աւտօմոբիլը մասնաւոր ժամադրութեամբ։

ՏՕՔԹ. ԲՕԶԷՆՊԼԱՔԻ

ՀԱՍՏԱՏՈՒԹԻՒՆԸ

ԲԵՐԱ ԹԻՒՆԷԼԻՆ ԲԱՍԱՅԻՆ ՄԷՋ

Բ. ՃԱՌԱԳԱՅԹՆԵՐՈՎ (ՌԷՕՆԹԳԷՆԵԱՆ)

ՀՅՈՒԱՆԴԱՑԵՑՈՒՑՈՒԹԻՒՆ

Արսօնվալիզասիօն (եկեկտրական արագ հոսանքով), կալվանիզասիօն, ֆարատիզասիօն, եկեկտրաջրական լոգանքներ, եկեկտրական տուչեր, եկեկտրաթրմոական մասաժ, մեքենաբուժութիւն եւն. եւն. որոնցմով կը դարմանուին ջղային և ներքին հիւանդութիւններ, ինչպէս ամէն տեսակ անդամալուծութիւն, մկանի, հիւծում, ջղացաւ, սթաթիք, կէս-դլխացաւ, ջլախտ, նէվրասթէնի, յոգնակալութիւն յոգնացաւ, կուրծ, գիրութիւն, շաքարախտ, ստամոքսի և աղիքի հիւանդութիւններ, պնդութիւն, թութք, արթրիտիզ, անմի որ բուսերին, դաշտանի խանգարումներ, մորթի քրոնիկ հիւանդութիւններ եւայլն եւայլն։ 100—15

بالكز ارككلر ايچون

مهم برتبشير

قوۀ بدنيه‌سنى غائب ايتمش اولانلره

« امرينا » نام علاجمز ضعيفلانمش اولان اركك قوتنى وكنج ايدر. ضعف وماپوسيته دوشن برى كنديسنى يكيدن قوت واقتداره مالك ايده‌جك اولان چاره‌يى كنديسنه كوندره‌جكمه امين اولەرق بكا تحريراً مراجعت ايده‌بيلور . بوچاره‌نك استعمالنه آز برمدتده كنديكزى ١٠ دن ٣٠ سنه كنجلنمش حس ايده‌جكسكز . بكا مراجعت ايدن هراركك طلبنك منتظماً اجرا ايدىلەجكنه امين اولەبيلير . بالكز بكا برمكتوب يازوب پوسته مصارفى ايچون اون دانه غروشلق پول كوندرملدر. « آمرينا » دن برنمونه‌يى ـ بوعلاجى استعمال ايتمكز بيلدنمامك اوزره ـ برپاكت دروننده آده‌سكزه كوندريرم . بكا كوندريلن بالجمله مكتوبلرك اسرارينك كتمنى تأمين ايدرم. تكليفمى تأخيره ويا خود استخفاف ايله تلقى ايتيوب بالعكس كسب عافيت ايچون كلن بومناسب فرصتدن استفاده‌يه چالشنك!

ايشته قارتر سزه ديور : « آرتق مضطرب اولمايك، بكا يازك ، آراديغكز چاره‌يى بوله‌جكسكز».

آده‌س : غوراشيو قارتر : دائره ٣٠٣ درسعادت غلطه‌ده محمد على پاشا خانده نومرو ٤٩

ԱՐԱՆՑ ՀԱՄԱՐ ՄԻԱՅՆ

ԿԱՐԵՒՈՐ ԾԱՆՈՒՑՈՒՄ ՄԸ

ԱՆՈՐ ՈՐ ԿՈՐՍԱՆՑՈՒՑԱԾ Է ԻՐ ՖԻԶԻՔԱԿԱՆ ԿԱՐՈՂՈՒԹԻՒՆԸ

«Անոնց համար, որոնք կը տառապին անկարողութենէ», ես պատրաստած եմ դեղ մը, որ կը բերէ ճ և ուրախութիւն ու յոյս: Ես ունիմ հրաշալի դարման մը անոնց համար, որոնց «ջիղերը» բոլորովին «քայքայուած» են գեղ ունակութիւններու հետեւանքով կամ անոնցմէ պարագաներու ազդեցութեան տակ։ Որպէս «ԱՄՐԻԹԱՆ» դարմանին հնարիչը ես պարտք կը սեպեմ հնարաւորութիւն տալ ամէն մէկ անկարող և ջղային մարդու փորձել զայն «բոլորովին ձրիաբար», և վստահ եմ որ ան պիտի բերէ առողջութիւն և երջանկութիւն անոնց որոնք լռկնայն կը տառապին:

Իմ դարմանս «բարիք մըն է ամէնուն», որովհետև ան կը վերականգնէ առողջութիւնը և ոյժը, բայց մանաւանդ պիտանի է հոն՝ ուր պէտք կայ զօրացնելու սեռական գործարանները, դարմանելով ամբողջ ջղային ախտէմը։ Ան կը կիրակուի մեծ յաջողութեամբ հոն՝ ուր անկարողութիւնը երեւան եկած է իբրեւ հետեւանք ոգեղից ըմպելիներու, ծխախոտի չարաչար գործածութեան, թղթախաղի, սեռական չափազանցութիւններու, ինչպէս նաև այնպիսի ծածուկ և գեղ սովորութիւններու, որոնք վնաս կը պատճառեն սեռական կարողութեանը: Սեռական և ջղային ախտէմի վրայ վնասակար ազդեցութիւն գործող գեղ սովորութիւններու թուին կը պատկանի նաև թանձր թէյի կամ սուրճի չարաչար գործածութիւնը, մտնդի պակասութիւնը և այլն։ Անոնցմէ շատերուն, որոնք թէեւ այժմ կանոնաւոր կեանք կը վարեն, բայց լռկնայն կը տառապին պատանեկութեան ախտերէ, իմ դարմանս շուտով կուտայ այն երջանկութիւնը, որուն կը ձգտին այնքան բուռն կերպով։

«ԱՄՐԻԹԱՆ»ն պիտանի է ամէն տարիքի մարդոց համար։

«ԱՄՐԻԹԱՆ»ն աղբիւրն է տպաքինման։

Ան ուժ կուտայ սեռական գործարաններուն, նոր կենսունակութեան մը համար։ Այն անհանոյ նշանները, որոնք երեւան կուգան անկարողութեան հետեւանքով, բոլորովին կ'անհետանան, չի մնար այլեւս ծանրութիւն մը գլխուն մէջ, անհանգիստ քուն, մնլամաղձոտութիւն և ուրիշ նման երեւոյթներ։

ԿԸ ԸՐԿՈՒԻ ՁՐԻԱԲԱՐ

«ԱՄՐԻԹԱՆ»ն անդամալոյծին առնականութիւն և պատանեկան առուգութիւն կը ներդնէ։ Ով որ յուսահատութեան մէջ ինկած է, կրնայ գրել ինձ, կատարելապէս վստահ ըլլալով թէ ես պիտի ազատեմ իրեն այն դարմանը որ նորէն այժ և կարողութիւն պիտի պարգեւէ իրեն։ Այդ արմանին գործածութեան շնորհիւ լու, ձեզ 10էն 30 տարի աւելի երիտասարդացած պիտի զգաք։ «Ով որ ինձ կը դիմէ» քանդայ վստահ ըլլալ թէ լրիվին քօրեքթ վերաբերումի մը պիտի հանդիպի իմ կողմէս։ Պէտք է միայն նամակ մը գրել, ներփակելով նրեք հատ մէկմէկ դահեկանոց նամակադրոյմ (փուլ) թղթատարի ծախքերու համար։ Ես կը ղրկեմ փորձի համար «ԱՄՐԻԹԱՆ», իսկամբով վաճառուած, այնպէս որ ոչ ոք կրնայ իմանալ թէ ինչ ձեր առացածը։ Ինձ ուղարկուած բոլոր նամակներուն գաղտնապահութիւնը կ'ապահովեմ։

Մի՛ յետաձգէք և արհամարհանքով մի՛ վերաբերիք դէպի իմ առաջարկս, այլ փութացէք օգտուիլ պատեհ առիթէն՝ դարմանուելու համար։

«Քարթէր» կ'ըսէ, «Այլեւս մի՛ տառապիք, գրեցէ՛ք ինձի, և կը ստանաք այն՝ ինչ որ կը փնտռէիք»։ Հասցէ՝

ԿՕՐԱԵԾՕ ԲԱՐԹԷՐ, Հասուած, թիւ 302, Ղալաթիա, Մէհմէտ Ալի Փաշա խան, 49։

Ա. ՊՈԼԻՍ

ԻԻՆԻՕՆ

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ՀՐԴԵՀԻ ԴԷՄ ԵՒ ԿԵԱՆՔԻ ՎՐԱՑ

ՀԱՍՏԱՏԵԱԼ Ի ԹՈՒՐՔԻԱ 1828–1828

1828 L'UNION DE PARIS

ԿԵԴՐՈՆԱՏԵՂԻ Ի ԹՈՒՐՔԻԱ Գ. ԲԼԱՆ ՎԱՆՏՕՍ, Գ

ՀՐԴԵՀԻ ՃԻՒՂ

Դրամագլուխ եւ երաշխաւորութեան գումար	134 միլիոն	ֆրք
1909 տարուան հասոյթները	30 »	»
Մինչեւ 1909 դեկտ. 31 վճարուած փոխանները	380 »	»
Ընթացիկ ապահովագրութիւններ	26 միլիառ	»

ԿԵՆԱՆՔԻ ՃԻՒՂ

Դրամագլուխ և երաշխաւորութեան գումար	193 միլիոն	»
1909 տարուան միջոցին գանձուած բրիմներ	16,500,000	»
Մինչեւ 1909 դեկտ. 31 վճարուած փոխաներ	240 միլիոն	»
Ընթացիկ ապահովագրութիւններ	341 »	»

ՄԱՆԱՒԻՐ ՍԱԿԱՅՈՑՑՆԵՐ ԱՐԵՒԵԼՔԻ ՀԱՄԱՐ

ՏՆՕՐԻՆՈՒԹԻՒՆ ԹՈՒՐՔԻՈՅ

Ղալաթիա, Վոյվոտա փողոց, Իւնիօն խան

Գործակալութիւններ Թուրքիոյ գլխաւոր քաղաքներուն մէջ

محترم وطنداشلرىمزه

بالق بازارنده فرون اتصالده‌عثمان زاده جمال‌الدين افندى، ممالك عثمانيه‌نك هرطرفلرندن حيله‌سز و غايتله‌نفيس ساده ياغلر ايله زيتون ياغلرى و اغز طادلرينه تك مراقلىسى اولان نفائسپروراره مخصوص ارزاق سائره جلب ايتمش اولديغندن، اخوان وطنك رغبتلرينى تمنى ايدر، 18

محمد رفعت

دبسه طبيبى

باب عالى جاده‌سنده نورعثمانيه كوشه‌سنده‌پارس دارالفنونندن ديپلوماسى حائزدر ، ديشجيلك صنعتنك ترقيات جديده‌سنى بالفعل تطبيق ايدر مرجعت ايدنلر راحت راحت اغز طادلرينه عودت ايدرلر .

دارالفنون عثمانى طب فاكولته‌سى ديشجى مكتبندن ديپلومه‌لى

كوش‌صويى، بك اوغلى ذكور خسته‌خانه‌سى حربيۀ شاهانه ودارالشفقه مكتبلرى

ديش طبيبى

محمد خاوردى

ديشلر ترقيات حاضرۀ فنيه‌يه تطبيقاً تدا وصوك سيستم هرنوعى عمال اولنور.

اغرى حس اولنمقسزين ديش چكيلور.

هركون اوكله‌دن اقشامه قدر سلطان احمد بلديه بنچه‌سى قارشوسنده‌كى معاينه‌خانه‌سنده چهارشنبه كونلرى قفرا مجانا .

باستمال كلدر خلفى

بيوك پيانو مغازه‌سى

هردرلو موزيقه آلات وادواتى بولنور.

امريقانك اك مشهور پيانو و اۀولیان نام پيانولارينك يكانه وكيلى

مغازه‌نك تاريخ تاسيس

١٨٦٣

بك اوغلى حاجى بولوپاساژنده

نومرو ٢٥ ـ ٣١ نومرو

ژرمارتوۀ ايثينى كى ژاڤانانكه

ՊԷՏԵԼԶՈՒԹԻՒՆԸ ԵՒ ՏՈԿՈՒՆՈՒԹԻՒՆԸ ԻՆՆԱՑՈՂՈՒԹԵԱՆ ՄԻՋՈՑ

ՆԱՈՒՄԱՆ

ԿԱՐԻ ՄԵՔԵՆԱՆԵՐԸ ԱՇԽԱՐՀԻՍ ԼԱՒԱԳՈՅՆ ՄԷՔԵՆԱՆԵՐՆ ԵՆ ԻՍԿԱՊԷՍ

ՎՃԱՐՄԱՆ ԴԻՒՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ ՆՈՐՈԳ ԻՊԻՆ ԵՒ ՎՈՐՔՈՒԹԻՒՆ ՁՐԻ ԼՈՒՐ Ջ ԵՐԱՇԽԱՒՈՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

ԿԵԴՐ. ՄՊԵՐԱՆՈՅ ԵՒ ՎԱՃԱՌՈՒՏՈՒՆ

Ղալաթիա, Խիւսավէնտիկեար խան, թիւ 3, 4—14, 15

Մպերանոց, Պէշիկթաշ, Ամարքիէր թիւ 44

Մօտերս մանաւանդ պիտի բացուին մայրաքաղաքիս գանազան թաղերուն մէջ

ԲԵՐԱՆ ՆԻ ՊՈԼԻՍ

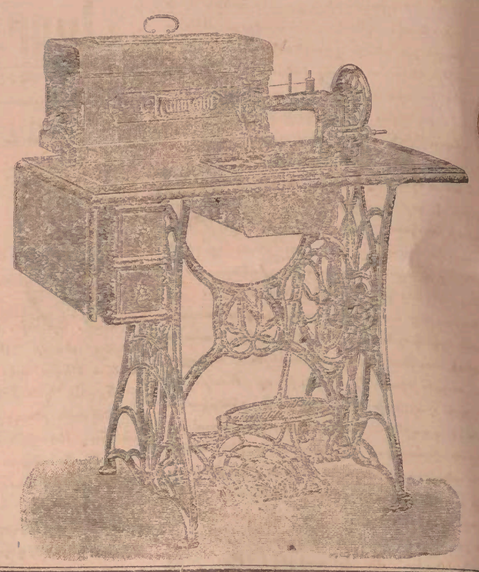

ԱՇԽԱՐԱՀՌՉԱԿ ՄԻԼՆԷՐ ԱՆԳԼ. ԴՐԱՄԱՐՂԿՆԵՐ

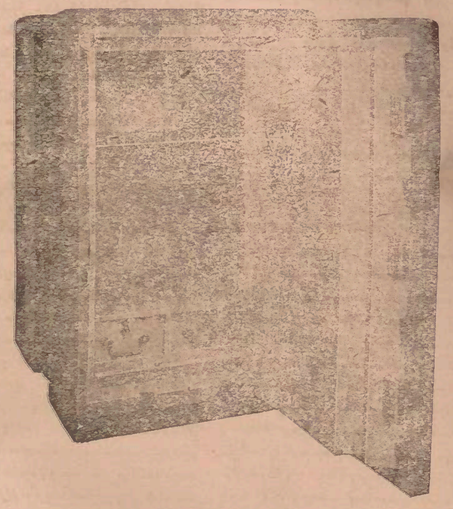

ՍԻՏՆԷՅ ՆՕՎԻԼ ԵՒ ԸՆԿ.

ՀԱՅԹԱՅԹԻՉ

ՕՍՄ. ԱՆԳԼ. ԵՒ ՈՒՐԻՇ ԿՈՌԱՎԱՐՈՒԹԵԱՆՑ, ԱՄԵՆԱՄԵԾ ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ՈՒ ՍԵՂԱՆԱՒՈՐԱԿԱՆ ՀԱՍՏԱՏՈՒԹԵՍՆՑ

ՄԻԼՆԷՐ ԴՐԱՄԱՐԿՈՒՆԸ ԵՄԻՆ ԱՊՈՀՈՎՈՒԹԻՒՆ ԿԸՆԵՑԻՆ ՊՈՂԵՐՈՒ ԵՒ ՀՐԴԵՀԻ ԴԷՄ

ԹՈՒՐՔԻՈՅ ԸՆԴՀ. ԴԱՐՊԱՆԱՆ.

ՍԻՏՆԷՅ ՆՕՎԻԼ ԵՒ ԸՆԿ.

Ղալաթիա, Գալատա պէյ խան, թիւ 1-2-3 104—38

ԹՈՎՄԱՍ Ս. ԹԱՔԸՐ

26 Բէրէքմպէ Բոզար 26

ՆԵՐԿԱՅԱՑԱՑՈՒՑԻՉ ԹՈՒՐՔԻՈՅ ՀԱՄԱՐ ՊԻՐՄԻՆԿԷՄԻ ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ՀՌՉԱԿԱՒՈՐ

ԹԱՆԿԻՍ ՏԱՆ

ՀՅՈԹԱՆԵՐԻՉ ԿԱԶՈՎ, ՈՒԹԷՅԼՈՎ, ՊԵՆԶԻԼՈՎ ԵՒ ԵԼԿՈՕԼՈՎ

ՃԱՐԺԻՉ ՄԵՔԵՆԱՆԵՐՈՒ

Թոմաս Ս. Թաքըր Տանը կը ներկայացնէ նաև ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ԳՈՐԾԱՐԱՆՆԵՐԸ և անոնց մեքենաներուն կատարեալ գիտեցողը կը տառնէ. հոգեգոյն և ինքնաշարժ Մեքենաներ, Եկեղեցական Զեռազուններ, Գործարանի Մեքենաներ, Գործիքներ, ամէն տեսակ Զրնտաններ, Մուկն մարքայով Զուլարանի Փոքրաներ, Մեծաթի Մեքենաներ, են. են.։

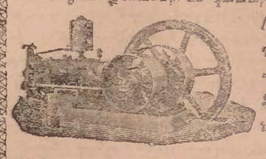

87—104

ՔԻՄԻԱԿԱՆ ԱՂԲԱՆԻԹԵՐՈՒՆ ԼԱՒԱԳՈՅՆԸ

Հողագործնե՛ր, այգեմշակնե՛ր, պարտիզպանները, ծառամշակնե՛ր, տնկարկողնե՛ր կ'ուզէ՞ք ձեր յոգնութիւնը նուազցնել, աւելի դրամ չտնչ և հարստանալ, Զիլիի նիթրատի տը սուտը գործածեցէք, որ բարակածին պարունակող քոլոր ապրանքներուն թագադրնն է։ Այդ ապրանքիրը տունկերուն ամենամեծ մը կուտայ որ տունկ ուղղմէ կ'իրացուի ուղղակի։ Զեզ համոզելու համար, ստորեւ առաջ կը բերենք Գրուսայի երկրագործական վարժարանէն անօրէն Թէօտոր էֆ. Գոնթրանթինիսկի կողմէ կատարուած փորձերուն արդիւնքները.—

1910ի ՓՈՐՁԵՐԸ

Մէկ հեքթար (10000 քառ. մէթր)	ցորեն	գարի	վարսակ
Հողի տարածութեան վրայ՝ առանց ազանիտի քիլ.	750	1627	1270
» » » » սիւպէր ֆոսֆատով (առանց նիթրատի տը սուտի) »	1125	1900	1500
Հողի տարածութեան վրայ, սիւպէրֆոսֆատով, բօթասով և նիթրատի տը սուտով »	2000	2250	2000

1911ի ՓՈՐՁԵՐԸ

Մէկ հեքթար (10000 քառ. մէթր)	Գորտոյի ցորեն	ցորեն Գոն Ֆէրմիէ	ձմրան գարի	պիժ. վարսակ
Հողի տարածութեան վրայ սիւպէրֆոսֆատով և բօթասով աղբուած քիլ.	800	1250	1400	1300
Սիւպէրֆոսֆատով, բօթասով եւ նիթրատի տը սուտով աղբուած »	1750	2300	2000	2000

Աւելի մանրամասն տեղեկութեանց համար դիմել Զիլիի նիթրատի տը սուտի արտադրիչներ՝ ոչ գործակալութեան դրասենեակը, Ղալաթիա, Գալատա պէյ խան, թիւ 4, ուր պիտի կրնաք անմարմ տեսնել ուրիշ տուն կերու վրայ ձեռք բերուած արդիւնքներ։ Ամէն զատ, կրնաք ձրի ստանալ նիթրատի տը սուտի նմուշ մը, անով փորձ ընելու համար։ Նոյնպէս ձրի կը տրուի քիմիական աղբանիւթերու գործածութեան եւ դանակը ցոյց տուող տետրակ մը։ 26—15

سيغاره كاغد وكبريتلرينى

ترجيح واستعمال ايتمك وظائف وطنيه‌دندر .

خصوصاكه فيائده هيچ فرق يوقدر .

عمومى ده‌پوزيتوسى استانبولده نينجانجيلرده نومرو ٨

دوتمامى عثمانى

خدمت ايتمك

هم

محتكرى محافظه ايتمك

هم

معمولات عثمانيه‌يه رغبت كوسترمك

هم

تجارت مليه‌يه ياردىم ايتمك ايچون

دوتمامى عثمانى معاونت مليه جمعيتى مفتشه چيقان

دبسلرىمزى محافظه ايتمك ايسترسه‌كز هرايخانه‌دن بولنور

رفعت دبسه‌سوى قوللانكز هرايخانه‌دن بولنور

ՏՊԱՐԱՆ "ԱՐԵՒԵԼՔ"